

Пенсия срещу заплата: Къде доходът намалява най-много след пенсиониране

- Source: money.bg, Online
- Date: 07-09-2026, 11:25
- Country: Bulgaria

Според данни на Министерството на труда и социалната политика средната месечна пенсия в България през настоящата година ще достигне близо 550 евро, като се очаква увеличението спрямо предходната да е 45 евро. Същевременно, според НСИ средната брутна работна заплата в България достига 1444 евро през второто тримесечие на 2026 г., което е увеличение с 9,8% спрямо същия период на предходната година.

От статистиката се вижда, че **пенсията в България е средно почти три пъти по-ниска от работната заплата**. Това е индикация, че преходът от работещ към пенсионер е внезапен, съпътстван с лишения и много често – несъществуващ. Към миналата година 17% от пенсионерите все още са били активни на пазара на труда.

Оказва се обаче, че България не е единствената страна в Европа, в която разликата в двата показателя е значителна. В някои страни задължителната пенсионна система осигурява над 80% от дохода преди пенсиониране, докато в други този дял пада под 20%.

Пенсия на 20: Младите инвестират, защото не вярват на системата

Разговорите за пенсия вече не са запазени за хора в края на кариерата им

Пенсия срещу заплата

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) изчислява така нареченият **коефициент на заместване**, който сравнява размера на пенсионното плащане с дохода преди пенсиониране, като и двете стойности са преди данъци и осигуровки.

Според данните **Испания заема първото място в класацията с коефициент на заместване от 80,4%**. Това означава, че при заложените условия пенсията би осигурила доход, равен на повече от четири пети от заплата преди пенсиониране.

На второ място е Гърция с 79,6%, следвана от Люксембург с 75,6%. В челната десетка попадат още Колумбия, Нидерландия, Австрия, Дания, Португалия и Италия, като Мексико е на десета позиция с 69,6%.

Средните стойности за ОИСР са 52%, което показва, че в много от разглежданите държави пенсията замества приблизително половината от дохода преди пенсиониране.

Оказва се, че икономическото богатство на една страна не гарантира висок процент на размера на бъдещата пенсия спрямо заплата. Мексико и Турция например имат коефициенти около 69%, докато Германия – една от водещите икономики в Европа, е с 42,1% (27-мо място от 38), а САЩ – с 39,7% (29-то място).

С най-нисък коефициент на заместване е Литва с едва 17,4%, което е по-малко от една четвърт от този в Испания. Южна Корея и Япония също са сред държавите с по-ниски показатели – съответно с 33,4% и 36,5%.

В кои области средната пенсия прескочи 500 евро?

Получаващите тавана пенсионери са концентрирани в шепа населени места

Поражда ли риск от бедност

Някои от държавите с най-ниски нива на заместване са **изложени на по-висок риск от бедност сред пенсионерите**.

В Литва например над 20% от хората на 65 и повече години живеят в относителна бедност, а в Естония и Латвия делът им надхвърля 30%, при средно 14,8% за ОИСП. В САЩ показателят също е сравнително висок – 22,9%.

В другия край на класацията е Нидерландия, която съчетава висок коефициент на заместване от 74,7% с относително ниска бедност сред възрастните – 4,6%. Дания, Финландия и Норвегия също отчитат нива от 5% или по-ниски.

Това показва, че коефициентът на заместване не дава пълната картина за пенсионната сигурност.

След юлското увеличение: Средната пенсия у нас изпревари тази в Румъния

Разликата е около €29 месечно в полза на България, или приблизително 5,5%

Какво се случва в България

Макар България да не е сред 38-те държави в класацията, ОИСП има отделни моделни изчисления за страната. При човек със среден доход и пълна трудова кариера **прогнозният брутен коефициент на заместване е 58,5%**, което е над средното равнище от 52% за организацията.

За изчисленията си ОИСП използва хипотетичен работник, който започва кариерата си на 22 години през 2024 г., работи непрекъснато до пенсионна възраст и през целия си трудов живот получава доход, равен на средния за страната. Именно тогава, при действащите пенсионни правила, неговата бъдеща брутна пенсия би била равна на 58,5% от дохода му преди пенсиониране.

Данните на организацията за коефициента на заместване показват, че резкият преход от заплата към пенсия преобладава в цяла Европа, включително в големите икономики. Често този проблем на пенсионната система се оказва причина за високата бедност сред хората над 65 години.